

Uroczystości Jubileuszowe AGH w minionych latach

Organizacja uroczystości z okazji jubileuszów rocznicowych uczelni należy do szczególnie pieczołowicie pielęgnowanych elementów tradycji historycznej w Akademii Górniczo-Hutniczej.

Początki tej tradycji sięgają jeszcze lat przedwojennych, a więc okresu rozruchu Akademii Górniczej, umacniania się pozycji uczelni w ramach szkolnictwa wyższego RP i rosnącego udziału jej absolwentów w przemyśle górniczym i hutniczym.

Spotkania i uroczystości jubileuszowe mają w związku z tym szereg istotnych oraz ważnych funkcji do spełnienia. Stają się znakomitą okazją do zaprezentowania problematyki funkcjonowania uczelni w ujęciu globalnym w miarę jej rozwoju i przekształcania struktury, pojawiania się nowych dydaktyczno-naukowych kierunków i unowocześniania kierunków tradycyjnych.

Uroczystości jubileuszowe umożliwiają między innymi:

- zaprezentowanie dorobku oraz osiągnięć uczelni w określonym czasie,
- przedstawienie kierunków dalszego rozwoju w zakresie badań i kształcenia, a także planowanych zmian organizacyjnych,
- skierowanie uwagi na potrzeby materialne i osobowe uczelni, ocenę jej pozycji w rankingu krajowym i światowym, wkładu w system nauki europejskiej,
- przyciągnięcie uwagi i zainteresowania ze strony czynników rządowych, resortowych, samorządowych i regionalnych,
- integrację ze strukturami przemysłowymi w kraju i za granicą,
- podkreślenie roli tradycji w kształtowaniu historii Uczelni, związków z wychowankami wszystkich wydziałów m.in. poprzez Stowarzyszenie Wychowanków AGH,

- zainteresowanie młodych pokoleń studentów dorobkiem i tradycjami zawodów uprawianych w AGH,
- kształtowanie uczuć patriotycznych w stosunku do swej Alma Mater.

Zbliżająca się rocznica 90-lecia AGH skłania do przypomnienia poprzednich jubileuszów.

Okres 1919–1939

Obchody jubileuszowe odbyły się po raz pierwszy w ramach inauguracji roku akademickiego 6 i 7 grudnia 1935 z okazji 15-lecia założenia Uczelni.

W dniu 6 grudnia 1935 uroczystie obchodzono 50-lecie pracy naukowej prof. K. Bohdanowicza, który otrzymał z tej okazji doktorat honoris causa AG.

W dniu 7 grudnia 1935 odbyło się poświęcenie nowego gmachu Uczelni (obecnie A-0 im. Walerego Goetla) z udziałem Ministrów: W. Świętosławskiego (przedstawiciel Prezydenta RP), K. Chylińskiego i F. Doleżala oraz członków miejscowych władz państwowych. Przy tej okazji wręczono dwa doktoraty honorowe: A. Ciszewskiemu i C. Peche dobrodziejom uczelni.

Podsumowanie okresu jubileuszowego zaprezentował rektor AG prof. W. Takliński (historia uczelni) oraz prof. R. Dawidowski (dorobek uczelni w 15-lecie działalności). W Akademii Górniczej studiowało wtedy 536 studentów. Z końcem 1935 roku rozstrzygnięto konkurs na pieśni górnicze i hutnicze.

Przekazanie sztandaru ufundowanego przez SW AGH dla uczelni, na Rynku Głównym, podczas jubileuszu 50-lecia

fol. arch. autora

Powtórna immatrykulacja pierwszego rocznika z 1919 roku
 w czasie akademii jubileuszowej z okazji 50-lecia AGH

40-lecie AGH

W dniach 12 i 13 grudnia 1959, świętowano 40-lecie istnienia uczelni z udziałem licznych gości zagranicznych (w tym Francji, Niemiec, USA, ZSRR i krajów sąsiednich), licznych gości krajowych i bardzo dużej rzeszy wychowanków AGH. Głównym punktem programu była uroczysta akademie jubileuszowa, IV Sesja Naukowa AGH oraz VIII Zjazd Naukowy Stowarzyszenia Wychowanków AGH.

W AGH studiowało 4884 młodzieży studenckiej na 8 wydziałach na studiach magisterskich i inżynierskich. W tym samym roku wydano 680 dyplomów ukończenia studiów. Liczby te znakomicie ilustrują efekty planu rozwoju uczelni zapoczątkowanego przez prof. W. Goetla w 1949. Powiększyła się także w bardzo dużym stopniu kadra

dydaktyczno-naukowa, dydaktyczna i pomocnicza. Uczelnia znalazła się na drodze bardzo silnego rozwoju i wzrostu w każdej dziedzinie badań i kształcenia. Władzę rektorską sprawował prof. F. Olszak.

50-lecie AGH

Niezwykle podniosłe i z wielkim rozmachem przebiegała uroczystość 50-lecia istnienia AGH. Jubileusz miał na celu przypomnienie początków uczelni, wkładu osób w dzieło narodzin w Polsce nowej szkoły wyższej o profilu górniczym i hutniczym kuźni kadr inżynierskich dla polskiego przemysłu.

Uroczystości odbyły się w okresie 21–25 maja 1969 w bardzo podniosłej scenerii w hali TS „Wisła” oraz na rynku głównym w Krakowie. Komitetowi obchodów przewodniczył prof. W. Goetel, a wspierał go doc. F. Szwarzgryk jako zastępca przewodniczącego.

Wśród gości zaproszonych honorowe miejsce zajął ówczesny premier J. Cyrankiewicz, a rolę gospodarza pełnił rektor prof. K. Żemaitis.

Największą część uczestników stanowili wychowankowie AGH z wszystkich lat studiów, wśród nich 31 osobowa grupa rówieśników uczelni, którzy rozpoczęli studia w 1919. Dla nich przygotowano akt powtórnej immatrykulacji połączony ze ślubowaniem i wręczeniem odpowiednich indeksów. Odbyło się to w hali TS „Wisła” wobec całej „stojącej” sali i przy gromkich brawach uczestników.

Akademia Górniczo-Hutnicza otrzymała w nazwie imię patrona S. Staszica, którego okazały pomnik odsłonięto na półpiętrze w hallu gmachu głównego A-0. Rektorowi został przekazany okazały sztandar ufundowany dla Uczelni przez Stowarzyszenie Wychowanków AGH. Wręczenie odbyło się na rynku głównym, wobec licznie zgromadzonych mieszkańców miasta. Sztandar przekazał T. Rumanstorfer były student z 1919, późniejszy doktor h.c. AGH – wielki i oddany patriota uczelni.

W święto 50-lecia uczelni 21 maja 1969, przypadło także 80-lecie urodzin i 60-lecie pracy naukowej prof. W. Goetla.

Dla uczestników jubileuszu przygotowano liczne pamiątki, m.in. medal okolicznościowy, kufel piwny, znaczki pocztowe, tace itp., oraz wydawnictwa:

- „Z dziejów AGH w latach 1919–1969”,
- Album „1919–1969 – 50 lat Akademii Górniczo-Hutniczej w fotografii”,
- „Akademia w karykaturze”.

Trudnym problemem władz uczelni była potrzeba kończenia części centralnej nowego gmachu (wejście, hall główny, klatka schodowa, aula) wobec braku wystarczających środków finansowych. Sprawy te trapiły władze rektorskie aż do końca 1938, kiedy to po wielkich i trudnych staraniach oddano do użytku budynki w ostatecznym kształcie. Pomoc finansową uzyskano dzięki subwencji Unii Polskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego. Na szczycie gmachu umieszczono wykonaną z blachy miedzianej, figurę Św. Barbary – patronki górników.

Wybuch II wojny światowej i wkroczenie do Krakowa 6 XII 1939 roku wojsk hitlerowskich przerwały przygotowania do jubileuszu 20-lecia Uczelni. Nowy gmach został prawie natychmiast zarekwirowany na potrzeby powstającego rządu Generalnego Gubernatorstwa hitlerowskich Niemiec.

Działalność Akademii Górniczej została przerwana a badania i nauczanie prowadzone były częściowo w podziemiu w ramach Szkoły Górniczo-Hutniczo-Mierniczej na Krzemionkach, którą kierował rektor AG prof. Walery Goetel.

Okres 1949–2008

Dzięki ofiarnej pracy personelu, który szczęśliwie przetrwał trudne lata wojenne, rozpoczął się od 1945 intensywny rozwój i powrót uczelni do przedwojennej tradycji akademickiej w zakresie organizacji, nauczania i badań naukowych. Uczelnią kierował nadal prof. W. Goetel rektor wybrany w 1939 r. przez Senat.

Uczelnia otrzymała na swoje 30-lecie w 1949 nową nazwę: Akademia Górniczo-Hutnicza na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z 30 maja 1949.

Jednocześnie pod koniec 1948 został zatwierdzony wielki plan rozbudowy, promowany przez rektora prof. Walerego Goetla. Dzięki jego osobistym staraniom realizację planu rozpoczęto w 1949, co doprowadziło do budowy nowych gmachów (pawilony: A1-A4, B1-B4, C1-C2), szybkiego powiększenia liczby wydziałów i znacznego poszerzenia zakresu badań naukowych w pełnym cyklu od rozpoznania surowca poprzez jego wydobycie do przetwórstwa.

Do przyjęcia planu przyczyniła się, w wyniku starań prof. W. Goetla, wizyta w AG prezydenta państwa B. Bieruta w towarzystwie licznych osób rządowych. Za realizację planu ze strony rządu odpowiadali ministrowie S. Skrzyszewski i H. Minc. Doprowadzenie do zakończenia dzieła było osobistym sukcesem rektora prof. W. Goetla. Rozpoczął w ten sposób pierwszy wizjonerski etap na drodze dalszego rozwoju AGH.

Dla wielu osób atrakcyjny był udział w wyprawie do historycznych ośrodków górnictwa i hutnictwa w Polsce.

60-lecie

Jubileusz 60-lecia AGH został zorganizowany 20 października 1979 pod protektoratem H. Jabłońskiego, ówczesnego przewodniczącego Rady Państwa. Komitet organizacyjny został utworzony 24 listopada 1977 pod przewodnictwem prof. W. Leskiewicza, skarbnikiem został prof. K. Bisztyga, a gospodarzem święta był ówczesny rektor AGH prof. R. Ney.

Centralne uroczystości odbyły się w hali sportowej TS „Wisła” przy ul. Reymonta w Krakowie. Wzięli w nich udział przedstawiciele najwyższych władz państwowych, rzesze wychowanków oraz przyjaciół uczelni z kraju i zagranicy.

Interesującym punktem programu było przeprowadzenie aktu powtórnej immatrykulacji pierwszego rocznika z 1919. Jego uczestnicy złożyli ślubowanie i otrzymali specjalne indeksy oraz medale pamiątkowe.

Przed gmachem głównym odsłonięto pomniki górników i hutników zrekonstruowane w brązie na wzór pierwotnych figur z okresu przedwojennego. Zbiórkę metali wśród absolwentów AGH w całym kraju przeprowadziło Stowarzyszenie Wychowanków AGH.

Centralnym uroczystościom jubileuszowym towarzyszyło szereg imprez dodatkowych jak np.:

- spotkania z najstarszymi absolwentami Uczelni,
- spotkania wychowanków na Wydziałach,
- międzynarodowa studencka sesja naukowa,
- konkurs otwarty na wspomnienia z lat studiów ogłoszony przez SW AGH,
- 30-lecie Studium Wojskowego AGH,
- jubileusz 30-lecia działalności Zespołu Pieśni i Tańca „Krakus”,
- konkursy fotograficzne,
- wystawy ilustrujące dorobek AGH i osiągnięcia wyższych uczelni górniczych we Freibergu, St. Petersburgu i Przybramie.

W ramach jubileuszu wręczono doktoraty h.c. AGH prof. J. Aniole, prof. J. Grzymkowi, prof. J. Litwiniśnynowi i Min. F. Kaimowi.

Dla uczestników uroczystości opublikowano „Kronikę i spis absolwentów” w 3 tomach, przygotowano także ceramiczny kufel okolicznościowy.

70-lecie AGH

Uroczystości 70-lecia AGH odbyły się w okresie 21–23.09.1989 r. Program i jego realizację przygotował komitet Organizacyjny w składzie: prof. W. Longa – przewodniczący, prof. S. Słupek i J. Waclawik – zastępcy przewodniczącego oraz dr Z. Kulig – sekretarz. W skład Komitetu wchodziło ponadto 16 członków, a ściśle współpracowało 12 wydziałowych komitetów jubileuszowych.

Centralne uroczystości 22.09.1989 poprzedziły 21.09.1989 r. konferencje naukowe. Wręczono także 4 doktoraty h.c.:

prof. S. Węgrzynowi, prof. W. Leskiewiczowi.

Prof. P. Hagenmüllerowi (Bordeaux) i T. Rumanstorferowi.

Część oficjalna odbyła się w hali T.S. „Wisła”. Wzięli w niej udział oficjalni goście: Min. EN prof. H. Samsonowicz, Min. Przemysłu T. Syryjczyk, Metropolita Krakowski J.E. Kardynał F. Macharski, M. Rakowski – ostatni Sekretarz KC PZPR. Gospodarzem jubileuszu był rektor AGH prof. J. Janowski – wicepremier Rządu RP. Wśród gości przyjmowano rektorów i przedstawicieli 30 uczelni krajowych i zagranicznych. Najwyżej oczekiwanymi gośćmi było 4,5 tys. wychowanków Uczelni.

Wychowankowie i wychowawcy spotkali się ponadto w auli na zebraniu 23.09., 1989 r. przedstawiciele kół SW AGH, gdzie odbyła się uroczystość wbijania gwoździ przez fundatorów sztandaru dla Stowarzyszenia Wychowanków AGH.

Jubileuszowi Uczelni towarzyszyły:

- Sesja Naukowa poświęcona 100 rocznicy urodzin prof. W. Goetla,
- Studenckie Sesje Naukowe,
- Jubileusz 40-lecia Zespołu Pieśni i Tańca „Krakus”
- Jubileusz 25-lecia Akademickiego Klubu Podwodnego „Krab”,
- Jubileusz 20-lecia Baletu Form Nowoczesnych.

Uroczysta akademia z okazji 60-lecia AGH w hali TS „Wisła”

foto: Aleksander Salandziak

Immatrykulacja po 60-ciu latach od rozpoczęcia studiów w hali TS „Wisła”

Akademia Górniczo-Hutnicza do dnia jubileuszu realizowała kolejny etap swego rozwoju naukowego, dydaktycznego, inwestycyjnego wynikające z dalekosiężnej wizji nakreślonej dla Uczelni przez prof. W. Goetla.

75-lecie AGH

Jubileusz 75-lecia zorganizowano 16–17.06.1994 r. W skład Komitetu Organizacyjnego wchodził: prof. J. Roszkowski (przewodniczący), prof. Z. Engel, prof. Z. Kleczek, prof. S. Majewski, prof. L. Sadok, doc. K. Matl (wiceprzewodniczący), doc. Z. Golaś, dr N. Szlązak (sekretarz), oraz 9 członków, a ponadto komitety wydziałowe.

Gospodarzem uroczystości był rektor prof. J. Janowski. Wśród licznych uczestników (ponad 2000 wychowanków Uczelni) byli goście oficjalni: wicepremier RP prof. A. Łuczak, prezydent Krakowa J. Lasota, rektorzy ponad 50 szkół wyższych z kraju i zagranicy.

Piękny list do rektora Uczelni przesłał Prezydent RP Lech Wałęsa, który zawierał następujące słowa: „Życzę Akademii Górniczo-Hutniczej w dniu Jej Jubileuszu, by Ci, którzy dziś decydują o losach kraju, mieli tyle zrozumienia dla nauki, tyle mądrości i wyobraźni, ile jej mieli jej poprzednicy z pierwszych lat odzyskania niepodległości, ile jej mieli założyciele Waszej Akademii”

Centralnym punktem uroczystości jubileuszowych była uroczysta akademie w Teatrze im. Słowackiego dokąd podążyli Senat i Goście w pochodzie z Collegium Novum UJ.

W dniach jubileuszu nadano doktoraty h.c. prof. A. Kleczkowskiemu, prof. S. Gorzycy, prof. S. Knothemu i prof. J. Manitiusowi.

Wychowankowie Uczelni po wysłuchaniu interesujących referatów w czasie sesji naukowej po części oficjalnej mieli okazję uczestniczenia w balu w kopalni soli w Wieliczce.

W dniach jubileuszu odsłonięto w AGH tablice poświęcone pamięci:

- rektora prof. T. Taklińskiego,
- pracowników AG zamordowanych przez NKWD w 1940r.,
- uhonorowanych tytułem „Zasłużony dla AGH im. S. Staszica”.

80-lecie AGH

Jubileusz 80-lecia przeprowadzono 24–25.06.1999 r. Komitetem organizacyjnym kierował prof. J. Frydrych w towarzystwie zastępców: prof. J. Kusińskiego, dr K. Norwicz, prof. S. Piechoty, prof. A. Skorupy oraz sekretarzy dr A. Michaliszyna, prof. N. Szlązaka i 19 członków.

Gospodarzem uroczystości był rektor AGH prof. R. Tadeusiewicz.

Centralnym punktem programu była uroczysta akademie w hali T.S. „Wisła”, gdzie wśród uczestników jubileuszu przyjmowano gości specjalnych: Min. M. Siwca, Min. E.N. prof. M. Handke, Prezydenta Krakowa prof. A. Gołasia, marszałka woj. małopolskiego M. Nawarę oraz wojewodę dr R. Masłowskiemu.

W uroczystym wystąpieniu rektor AGH przedstawił osiągnięcia Uczelni na tle nowoczesnego profilu szkoły o typie uniwersyteckim oraz projekty dalszego jej rozwoju. Tezy rektora spotkały się z ogromnym zainteresowaniem.

W czasie jubileuszu wręczono doktoraty h.c. prof. A. Dziewońskiemu (Harward) i prof. M. Grabskiemu.

Trwałym, materialnym akcentem związanym z 80-leciem AGH było umieszczenie figury Św. Barbary na gmachu A-0.

Natomiast z okazji 85-lecia Uczelni opublikowano *Wielką Księgę 85-lecia AGH* wydaną przez Polski Instytut Biograficzny. Wybito także medal 85-lecia przez Mennicę Państwową.

W bieżącym roku Uczelnia i jej wychowankowie świętować będą Jubileusz 90-lecia Uczelni. Centralne uroczystości odbędą się 28–30.05.2009. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego jest dr J. Kicki. Komitet wspólnie z Władzami Uczelni opracował program ramowy uroczystości, zatwierdzony przez gospodarza Uczelni – rektora prof. A. Tajdusia.

Zapraszamy wychowanków AGH i czytelników „Vivat Academia” do udziału w kolejnym wielkim Święcie Uczelni.

✉ Kazimierz Matl